

Seks tannleger deltok på hjelpeprosjektet sommeren 2017. Håkon Skeie, Ingrid Gramstad, Wuba Kassahun, Åsmund Pedersen, Magnus R. Halland og Helene R. Hellem.

Tannhelse Uten Grenser

Av tannlege Wubalem Kassahun

I sommerutgaven av Tannlegetidene i 2015 ble det publisert en artikkel om tannhelsen i Etiopia og om min visjon til å starte organisasjonen Tannhelse Uten Grenser. Som nevnt i artikkelen hadde jeg en drøm om å bruke min faglige kompetanse til å hjelpe mennesker i utviklingsland hvor behovet er stort. Drømmen jeg en gang hadde er nå blitt til virkelighet og jeg vil gjerne invitere dere med på reisen fra organisasjonens oppstart og til i dag.

Jeg er selv opprinnelig fra Etiopia og kom til Norge, i en alder av åtte år. Jeg studerte ved Universitetet i Bergen og som nyutdannet tannlege var jeg sommeren 2015 en uke på universitetet i Addis Abeba med Harald

Gjengedal og Cecilie Gjerde, og det var her jeg fikk inspirasjonen til å starte Tannhelse Uten Grenser.

Ved min tidligere arbeidsplass på Gol, traff jeg en god venn ved navn Shane Murray, som bistod meg med å stifte organisasjonen. I senere tid fikk jeg også med meg tre ildsjeler i styret, tannlegene Sinduja Nagendrarasa, Magnus R. Halland og Umair Zia.

I juli 2016 hadde jeg et to ukers prøveprosjekt i Etiopia sammen med Shane Murray, der jeg utførte behandlinger og møter med de fire institusjonene vi samarbeider med i dag. Vi hadde på dette tidspunktet ikke nok midler til å utføre arbeidet vi så gjerne ville utføre. Men siden jeg hadde en så stor tro på prosjektet, dekket jeg nesten alle kostnadene til prosjektet selv.

Gjennom bruk av sosiale medier nådde vi ut til annet tannhelsepersonell i Norge, interessen var stor og Facebook-siden fikk raskt mange følgere. Da jeg kom tilbake fra prøveprosjektet i Etiopia i august 2016 tok jeg kontakt med Den norske tannlegeforening med forespørsel om støtte. De var veldig behjelpelige og vi fikk tildelt en stand på Nordental i Stavanger. Nordental gjorde det mulig for oss å nå ut til enda flere. Vi fikk muligheten til å fortelle om vårt arbeid, i tillegg til å få mange nye medlemmer og donasjon i form av utstyr. Våren 2017 ble vi tildelt årets Zendium-pris for vårt humanitære arbeid og prispenger på 65 000 kr. Både anerkjennelsen og prispengene ble sterkt verdsatt og kom godt med i vårt arbeid.

Det ble gjennomført screening og behandling av barna på Abebesh Gobana barnehjemmet.

Tannhelse uten grenser vant Zendium-prisen 2017 for sitt humanitære arbeid.

I juli 2017 reiste jeg sammen med fem andre frivillige tannleger for å utføre et nytt hjelpeprosjekt i Etiopia. Vi hadde fått donert mye utstyr og dentale materialer fra norske leverandører, offentlige klinikker og private klinikker. Det var totalt 350 kg, deriblant tre røntgenmaskiner, som ble donert videre til våre samarbeidsinstitusjoner, alt ut ifra hvilket behov de måtte ha. Under

oppholdet behandlet vi pasienter og underviste tannlegestudenter. I tillegg utførte vi screening og behandling på barna som bor på Abebesh Gobana barnehjem og holdt forebyggende tannhelseundervisning til lokalbefolkningen.

I juli 2018 blir vi åtte tannhelsepersonell som skal på et nytt hjelpeprosjekt, fem tannleger, to tannpleiere og en tanntekniker. Vi ønsker å ha med oss

tannpleiere på laget fordi behovet for deres kompetanse i forebyggende og helsefremmende arbeid er veldig stort. Tannteknikeren skal bistå med enkelt protetisk arbeid, som for eksempel å lage proteser. Et slikt tverrfaglig samarbeid vil kunne være svært nyttig og lærerikt for alle parter. I tillegg til de samarbeidspartnere vi har i dag, har vi et ønske og et mål om å utføre akutt behandling i landsbyene utenfor hovedstaden. Omtrent 80 prosent av Etiopias befolkning bor på landsbygda. Det finnes få tilgjengelige tannhelsepersonell i disse områdene, og behovet for hjelp i disse områdene er derfor stort.

Forholdene i Etiopia står i stor kontrast til norske forhold. Da Etiopia har vanskeligheter med å håndtere de alminneligste sykdommer er det forståelig at tannhelse ikke er en høy prioritet, verken for barn eller voksne. Etiopia har Afrikas nest største innbyggertall på litt over 100 millioner, men landet har kun noen få hundretalls autoriserte tannleger. Til sammenlig-

Det var mye god etiopisk mot i løpet av oppholdet.

Tannhelse uten grenser vant Zendium-prisen 2017 for sitt humanitære arbeid.

ning har man i Norge omkring 5 000 tannleger tilgjengelig for omkring fem millioner innbyggere. Behovet for orale helseprogrammer og behandling er derfor betydelig.

Den offentlige tannhelsetjenesten er dårlig organisert og fattigdom er utbredt. Hovedutfordringen er at innbyggere i hovedsak først går til tannlege når de får alvorlige smerter eller hevelse/infeksjon. Det kombinert med at tannhelsepersonellet som oftest

mangler materialer og utstyr og har redusert kompetanse, fører ofte til at ekstraksjon blir løsningen. Spesielt på de offentlige institusjonene som på sykehuset og universitetet var det tilfellet. Selv om muligheten for konserverende, endodontisk eller protetisk behandling var til stede så kunne pasientens økonomi sette begrensning på behandlingen, og det endte med ekstraksjon. Det at vi donerte så mye utstyr og forbruksmaterialer til våre

samarbeidspartnere var noe som ble sterkt verdsatt og som gjorde det mulig for dem å kunne hjelpe flere å bevare tennene.

Drømmen var den gang liten, men er nå blitt enda større. Fremtidshåpet for Tannhelse Uten Grenser er å bruke erfaringene vi får fra prosjektene i Etiopia til å utvide arbeidet til andre utviklingsland.

Sammen kan vi gjøre en forskjell, en tann om gangen.

Faktaboks

Tannhelse Uten Grenser er en nøytral og uavhengig hjelpeorganisasjon som arbeider for å fremme oral helse i land der det finnes dårlig tannhelsetilbud. En gruppe frivillig tannhelsepersonell reiser og hjelper dem som har størst behov for behandling. Vi skal hjelpe pasienter uavhengig av deres politiske, etniske og religiøse tilhørighet. De frivillige arbeiderne utfører gratis behandling, profylaktisk arbeid og undervisning i oral helse.

Våre samarbeidspartnere

Universitetet i Addis Abeba

Vi har etablert et godt samarbeid med Universitetet i Addis Abeba. De har et odontologisk fakultet som er en del av det medisinske fakultet. Fakultetet har fått mye dentalutstyr fra Norge og har et pågående samarbeidsprosjekt med Universitetet i Bergen. Tannhelse Uten Grenser samarbeider med det odontologiske fakultetet i Addis Abeba ved å bruke behandlingsrom i fakultetet til å utføre behandling, holde undervisning for odontologistudenter og gi opplæring til lokalbefolkningen for å bedre munnhygiene generelt. Gjennom prosjektet får de etiopiske odontologistudentene mulighet til å utveksle faglig kompetanse og kliniske råd. Gjennom Tannhelse Uten

Grenser vil også universitetet få tilgang til utstyr donert fra givere i Norge.

African Leprosy Research Hospital (ALERT)

Vi har etablert samarbeid med Alert sykehus som er det sykehuset i Etiopia som behandler flest tilfeller av pasienter med HIV. De har en odontologisk avdeling med seks uniter og opplever daglig stor pågang fra behandlingstrende pasienter. Tannhelsepersonell som reiser ned får anledning til å utføre pasientbehandling og utveksle klinisk erfaring med tannlegene ved sykehuset. Vi skal også hjelpe sykehuset med donasjon av dentalt materiale og behandlingsutstyr, noe de sårt trenger.

Faktaboks

Abebech Gobena Orphanage and School (AGOS)

Vi har også etablert samarbeid med Abebech Gobana som er et av de største barnehjemmene i Etiopia. De hjelper sårbare og foreldreløse barn med husly, utdanning og medisinsk hjelp. Vår plan er å bistå dem gjennom å utføre behandling på barn og unge som har behandlingsbehov samt gi opplæring i oral hygiene.

Mekedonia – Home for the Elderly and Mentally Disabled

Videre har vi utviklet et samarbeid med Mekedonia i Addis Abeba som er et hjem for eldre og psykisk utviklingshemmede. De ansatte ved hjemmet viser en enorm kjærlighet og ømhet for de 850 beboerne de har i dag. De tilbyr et tak over hodet, mat, klær, medisinsk hjelp til de hjemløse. Hjemmet tilbyr også samtalegrupper og gir dem viktige nøkkelredskaper til å eventuelt komme i gang med livet igjen på egenhånd. Vi skal bistå dem gjennom å utføre behandling samt gi opplæring i oral hygiene.

For at organisasjonen skal kunne utvikle seg i den retning vi ønsker, trenger vi økonomisk støtte og donasjon av dentalt utstyr og materialer. Det er stort behov for dentale produkter som kan brukes til pasientbehandling fordi det ofte er en mangelvare i Etiopia. Alt utstyr vi får doneres videre til Universitet i Addis Abeba, og det stilles garanti og krav om at det ikke skal videredistribueres til det private markedet.

Tannhelse Uten Grenser

Organisasjonsnummer: 916 875 932

Email: post@tannhelseutengrenser.no

Nettside: www.tannhelseutengrenser.no

Bankkonto: 8601 66 06032